

Za dober spomladanski razvoj čebelje družine je pomembna zadostna zaloga kakovostne hrane

Suzana Skerbiš*, suzana.skerbis@vf.uni-lj.si

V tem mesecu se od nas poslavlja mrzla zima in v naravi se prebujajo pomlad. Dnevi postajajo vse daljši in toplejši. Tudi za naše prijateljice čebele se začne nova sezona, ki čebelarju nalaga veliko opravil. V zimskih mesecih smo poskrbeli za staro satje, ki smo ga prejšnjo jesen izločili iz družin, za pripravo novih satnikov ter za popravilo in obnovo starih panjev.

V bližino čebelnjaka postavimo napajalnik s čisto vodo.

Marca bomo ob toplih sončnih dneh izvedli prve kontrolne preglede čebeljih družin. V čebelnjaku preverimo, ali so vse družine preživele zimo. Panje, v katerih so družine odmrle, spraznimo, očistimo in razkužimo ter zapremo žrela. O odmrtnosti obvestimo pristojno veterinarsko službo, ki bo ugotovila, zakaj se je to zgodilo.

Pregledati je treba zaloge hrane. Če je v panju manj kot 5 kg lahko prebavljivega medu, moramo družinam dodati hrano. Dodajamo lahko sladkorno raztopino ali medene sate iz skladišča. Zaradi hitrega razvoja čebelja družina v tem obdobju potrebuje veliko hrane in cvetnega prahu, pomanjkanje obojega pa je vzrok slabšega razvoja družine. Posledica tega je manjše število pašnih čebel, zato bo v panjih tudi manj medu. Neugodne razmere (lakota, slabo vreme, pogosti posegi v panj) v šibkih čebeljih družinah pospešijo razvoj nosečnosti. V tem primeru na pročeljih panjev, na bradah, vzletnih deskah in v hujših primerih tudi na satju opazimo velike rjave madeže.

* dr. vet. med., VF NVI, enota Nova Gorica - Sežana

Za potrditev okužbe je potreben mikroskopski pregled čebel, s katerim ugotovimo navzočnost sporoseme v črevesju. Če opazite znake te bolezni (v panjih je veliko mrtvic, čebele pospešeno odmirajo, pred panji so posamezne nemirne čebele, ki begajo sem in tja, imajo povečane zadke in ne morejo leteti, pojavi se lahko tudi brezmatičnost), pokličite pristojno veterinarsko službo, ki vam bo svetovala in predpisala ustrezne zaščitne ukrepe. Šibkim družinam v tem času s pregradno desko zmanjšamo prostor v panju na toliko satov, kot jih zasedajo čebele, in jih toplo zapažimo. Poleg tega jim zagotovimo zadostne količine medu in cvetnega prahu.

Konec marca v panje vstavimo testne vložke, prekrite z mrežo. Na njih bomo spremljali število naravno odpadlih varoj vsakih 7 dni trikrat. Število odpadlih varoj v tem obdobju nam bo pokazalo uspešnost zimskega zatiranja, na podlagi tega pa se bomo odločili za morebitno spomladansko zatiranje varoj še pred začetkom medenja. To je potrebno v primeru da je naravni odpad varoj večji od 1 varoje/dan.

Posebno pozornost je treba nameniti družinam, pri katerih je tri tedne po zimskem zatiranju odpadlo več kot 100 varoj, saj v teh družinah pričakujemo večje probleme z varozo. Rezultate naravnega odpada si skrbno zapisujemo v dnevnik veterinarskih posegov, saj nam bo to v veliko pomoč pri poznejšem načrtovanju ukrepov v boju proti varoju.

Na območjih s toplejšim podnebjem bomo ta mesec v panje vstavili tudi gradilne sate. ■

NAKLADNI PANJ Z IZDELANIMI DETAJLI

Luka Demšar s.p.
Javorje 28
4223 Poljane
tel.: 041 657177
e-mail: l.demsar@gmail.com

- VEČNAMENSKA VISOKA PODNICA
- NAKLADE LR 1/1, LR 2/3, AŽ
- NOTRANJI SMUKALNIK ZA C.P.
- OKVIRČKI LR 1/1, LR 2/3, AŽ
- ZABOJI ZA PRENOS OMETENCEV
- NAKLADE ZA PRAŠENJE MATIC

Huda gniloba čebelje zalege

Suzana Skerbiš*, suzana.skerbis@vf.uni-lj.si

Maj je mesec, ko narava zacveti v vsem svojem razkošju in ko čebelarje družine dosežejo vrhunec razvoja. Čebele pridno nabirajo medicino in cvetni prah.

V obdobju, ko čebele v panj prinašajo medicino in cvetni prah, ne smemo uporabljati nikakršnih sredstev za zatiranje varoj, da z njimi ne bi onesnažili satja in da se ostanki teh sredstev ne bi pojavili v medu. Število varoj v čebeljih družinah obvladujemo z apitehnološkimi ukrepi, kot so različni načini prekinjanja zaleganja matice (delanje narejencev, roji, omejitve matic pri zaleganju na sate, ki jih odstranimo iz gospodarskih družin), izrezovanje trotovine in lovilni sati. Z oskrbo čebel s hrano in pitno vodo skrbimo za dobro kondicijo čebeljih družin, s tem pa krepimo tudi njihovo imunsko sposobnost.

Huda gniloba čebelje zalege (HGČZ) je zelo kužna in trdovratna bolezen pokrite čebelje zalege, ki jo povzroča bakterija *Paenibacillus larvae*. Bakterija se v neugodnih razmerah spremeni v zelo odporno sporo, ki ohrani kužnost več desetletij. Pri tej bolezni okužene ličinke v pokriti zalegi odmirajo in gnijejo, zato čebelja družina najprej postopno, pozneje pa hitro slabi in nazadnje propade. Spore povzročitelja so zelo odporne tako proti nizkim in visokim temperaturam kot tudi proti sončni svetlobi, izsušitvi in normalnim razkužilom.

Bolezen se širi s sporami, ki se v ličinke prenesejo s hrano ali z varojami. Čebele se z njimi okužijo pri opravih v panju (čiščenje celic, odkrivanje in odstranjevanje odmrlih ličink in bub), z ropanjem v sosednjih družinah ali s stikanjem po smetiščih in zapuščenih čebelnjakih. Spore raznašamo z vsemi predmeti, ki pridejo v stik s kužnim materialom, raznašajo pa jih tudi živali in ljudje. Med čebeljimi družinami v čebelnjaku spore raznašajo čebelarji sami z združevanjem okuženih družin, premeščan-

jem okuženega satovja, hranjenjem čebeljih družin z okuženim medom, cvetnim prahom in s čebelar-skim orodjem. Bolezen se prenaša tudi s prodajo ali prevozom bolnih družin na pašo. Za bolezen so najbolj dovzetne ličinke v fazi jemanja hrane (za ličinko, staro do 24 ur, je za okužbo potrebnih samo 10 spor, za ličinko, starejšo od dveh dni, pa je potrebnih milijon spor.) Klinična znamenja HGČZ so presled-kasta zalega ter vdrti celični pokrovci s temne-jšimi lisami, ki so naluknjani in nagrizeni od čebel. Okužene ličinke se spremenijo v rjavkasto vlečljivo maso. Če v tako celico vtaknemo zobotrebec, se vleče v dolge nitke kot lepilo. Zaradi izhlapevanja vlage se odmrla ličinka izsuši in prilepi na spodnjo steno celice, tako da daje videz prazne celice. Če v to celico kanemo kapljico vode in počakamo nekaj trenutkov, se bo ličinka vlekla v dolge nitke. HGČZ je bolezen, ki jo zatiramo po zakonu, zato moramo vsak sum prijaviti pristojni veterinarski službi, da bo klinično pregledala vse čebelje družine na sto-jišču ter odvzela vzorce za laboratorijsko preiska-vo in potrditev povzročitelja iz sumljivih družin, če-belarju pa s pisnim navodilom odredila ukrepe, ki jih mora za preprečevanje širjenja bolezni izvajati do izdaje odločbe uradnega veterinarja. Če nismo prepričani o tem, za katero bolezen gre pri naših če-belah, do prihoda veterinarja ravnajmo tako, kot da gre za HGČZ: sumljive družine oskrbujemo zadnje, orodje pa po uporabi razkužimo.

Pred vsakim premikom čebel na drugo lokaci-jo (paša, prodaja, nove družine ...) si pravočas-no zagotovimo potrdilo VF NVI Promet s čebela-mi, ki ga dobimo pri pristojnem veterinarju VF NVI. Potrdilo velja največ sedem dni, ob morebitnem sumu kužne bolezni HGČZ pa lahko veterinar VF NVI veljavnost potrdila tudi prekliče.

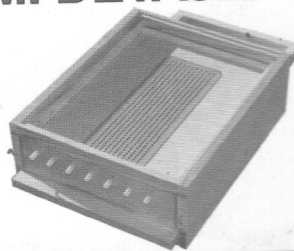
Sum zastrupitve čebel s pesticidi prijavimo na št. 112, in to ne glede na uro ali dan v tednu. ■

* dr. vet. med., VF NVI, enota Nova Gorica-Sežana

NAKLADNI PANJ Z IZDELANIMI DETAJLI

Luka Demšar s.p.
Javorje 28
4223 Poljane
tel.: 041 657177
e-mail: l.demzar@gmail.com

- VEČNAMENSKA VISOKA PODNICA
- NAKLADE LR 1/1, LR 2/3, AŽ
- NOTRANJI SMUKALNIK ZA C.P.
- OKVIRČKI LR 1/1, LR 2/3, AŽ
- ZABOJI ZA PRENOS OMETENCEV
- NAKLADE ZA PRAŠENJE MATIC

Veterinarski nasveti za december

Suzana Skerbiš *, suzana.skerbis@vf.uni-lj.si

Zima je čas, ko narava in z njo tudi naše čebele počivajo ter si nabirajo moči, da bodo spomladi vzredile nove generacije. V tem mesecu bomo v čebeljih družinah izvedli zimsko zatiranje varoj, ki je po Operativnem programu zatiranja varoj za leto 2013 obvezno za vse čebelje družine v Sloveniji. Zatiranje izvedemo tedaj, ko v panjih ni več zalege. Letošnja dolga topla jesen bo vplivala tudi na to, da bodo matice zalegale še dolgo v jesen, s tem pa se bo v družinah povečevalo tudi število varoj. Zato čebelarjem priporočam, da po zimskem zatiranju odpad preverjajo na čim večjem številu družin. Odpad varoj na testnih vložkih naj preverjajo tri tedne po njihovem zatiranju. V družinah, v katerih je

število varoj pri zdravljenju večje od 100, bo potrebno dodatno zatiranje. Če po zatiranju odpade 100 varoj ali več, se glede nadaljnjih ukrepov posvetujte veterinarjem NVI, pristojnim za vaše območje.

Če vam čebelje družine odmrejo, o tem obvestite pristojno veterinarsko službo NVI, ki bo s kliničnim pregledom odmrlih družin ter z odvzemom vzorcev za laboratorijske preiskave izključila ali potrdila izbruh najnevarnejših bolezni čebel.

Zimski čas je tudi čas za prebiranje strokovne literature in čas, da se udeležimo kakšnega predavanja o zdravstvenem varstvu čebelje družine. Ob koncu naj vam zaželim blagoslovljene božične praznike, v novem letu pa predvsem zdravje tako vam kot vašim čebelicam, ki naj vam prinesejo obilo medu. ■

* dr. vet. med., Nacionalni veterinarski inštitut, Enota Nova Gorica, Veterinarska fakulteta Univerze v Ljubljani

VPRAŠANJA IN ODGOVORI

Katere vrste les za panje in satnike?

Vprašanje:

Katere vrste les je najprimernejši za izdelavo panjev in katere za izdelavo satnikov?

Čebelar iz Slovenije

Odgovarja Luka Demšar, s. p., izdelovalec panjev in satnikov

Za satnike je najprimernejši les lipe, in sicer zato, ker se ne cepi. Rečeno po domače: »Od lipe ne moremo dobiti špice.« Ker se satnikov pogosto dotikamo, je to pomemben podatek. Tudi pri zbijanju satnikov se lipov les redkeje cepi na mestu, na katerem gre žebelj ali sponka v letvico.

Za panje pa je najprimernejši smrekov les, ker ima najboljše toplotne in mehanske lastnosti. Najugodnejše je tudi razmerje med težo in trdnostjo, saj je to pri lipi problem (ker je zelo mehka).

Odgovarja Mizarstvo in čebelarstvo Kočet, Miroslav Kočet

Za izdelavo panjev je najprimernejši smrekov les, saj smreka ne trohni. Za satnike je mogoče uporabiti bodisi smrekov bodisi lipov les. Z lipovim lesom je lažje delati, saj je ta les zelo mehek in pri zbijanju z različnimi žeblički ali sponkami ne poka, njegova

slabost pa je, da se satniki iz lipovega lesa raje zvijajo kot tisti iz smrekovega lesa. Glede panjev pa je vse odvisno od tega, kako je panj narejen. Lepljen mora biti iz ožjih elementov, širokih približno 7 cm, tako da v lesu razbremenimo silnice, ki so sestavni del vsakega kosa, uporabljenega pri izdelavi panja. Pri nas dajemo prednost rogljičeni izdelavi vezi, saj je ta vez najprimernejša za sestavo panjev, ker so stranice povezane med seboj vzdolž celotne širine. Za lepljenje je treba uporabljati lepilo z oznako D4, ki pomeni, da je lepilo odporno proti vodi in vlagi. Čeprav vemo, kako naj bi bil panj narejen, nas pri izdelavi panja lahko kdaj tudi kaj prese- neti, saj delamo z živim materialom.

Odgovarja Zvone Ciglič, ZC-tehnik

Les za izdelavo panjev je načelno lahko kakršen koli, vendar gledamo na to, da je čim lažji in čim cenejši (smreka, lipa). Uporabljen les naj ne bo smolnat. Če je tak, potem smolike odstranimo. Za vse vrste lesa velja, da so bolj ali manj nestabilne glede dimenzij. Najboljši je naravno sušen les, še posebej če panji stojijo na prostem. Za izdelavo panjev uporabljamo kombinacijo smreka-lipa, za satnike pa najpogosteje lipo. Pazimo, da v lesu ni zajedavcev

DELO ČEBELARJA

voda v njej vedno sveža. Zelo praktičen je krmilnik, narejen iz plastične posode s pokrovom. Na vrhu posode naredim luknjice s premerom 3 mm, vanjo nalijem vodo in jo pokrijem s pokrovom. Posodo obrnem narobe, tako da se voda vedno steka le v rob pokrova. Lahko pa v navadno posodo z vodo postavimo plavajoči les, na katerem bodo čebele pristajale in srkale vodo.

Poleti čebele tudi zdravimo po navodilih veterinarske službe.

Sajenje medovitih rastlin

V vseh svojih letošnjih člankih sem bolj ali manj že omenjala medovite rastline. Veliko bralcev me je prosilo za seme evodije, ki bo zacvetela julija. Smiselno je predvsem sejanje oz. sajenje tistih rastlin, ki manjkajo v naši okolici. Načrtujmo predvsem zasaditev takih rastlin, ki bodo cvetele v vmesnem brezpašnem obdobju. Tak priboljšek so lahko facelija, detelja inkarnatka ali ajda. Seme facelije sem kupila samo za prvo setev, potem pa sem pobirala svojega. Junija sem posejala ajdo sorte Čebelica, tako da

Facelija v polnem razcvetu

bodo čebele poleti imele dovolj dela. Poleg tega pri meni celo poletje cveti sivka. Postopek razmnoževanja te dišeče rastline sem opisala že v marčevski številki SČ. Nekako imam namreč občutek, da čebele ne bodo mislile na ropanje, če bo v naravi kaj cvetelo. Če ima čebelar veliko zemlje za sajenje dreves, priporočam zasaditev javorja, lipe, kostanja, evodije in sadnega drevja. ■

ZDRAVJE ČEBEL

Čebelarji moramo biti dobri diagnostiki

Suzana Skerbiš*, suzana.skerbis@vf.uni-lj.si

To leto čebelam ni naklonjeno. Po toplem začetku pomladi je nastopilo hladno, deževno obdobje, v katerem čebele niso nabrale dovolj hrane niti za svoje potrebe. Videti je, da se bo slabo leto nadaljevalo tudi v poletje. Poskrbeti moramo, da čebelam zagotovimo dovolj primerne hrane in cvetnega prahu. Prav pomanjkanje cvetnega prahu je vzrok slabšega razvoja imunskega sistema čebel, zaradi česar so čebele dovzetnejše za druge bolezni.

Tri tedne pred poletnim zatiranjem varoj bomo napadenost čebeljih družin s tem zajedavcem ugotavljali s štetjem naravno odpadlih varoj ter z ugotavljanjem napadenosti trotoevskih ličink in odraslih čebel. Čebelar naj obvesti veterinarja VF NVI, če ugotovi, da je povprečni naravni odpad julija več kot tri varoje na dan, če je napadenost trotoevskih ličink več kot sedem odstotkov (ena varoja na 15 trotoevskih ličink), če je napadenost odraslih čebel več kot en odstotek (ena varoja na 100 čebel). V takšnih primerih je za zaščito zdravja čebeljih družin nujno takoj ukrepati.

Po zadnjem točenju meda – če bomo letos sploh kaj točili – se bo začelo poletno zatiranje

varoj. Priporočamo, da poletno zatiranje začnemo najpozneje do 15. avgusta. Kdaj bomo začeli zatiranje, je odvisno od ugotovljenega števila varoj v družinah, kondicije čebeljih družin, zalog hrane, zunanje temperature in tehnologije čebelarjenja. Zatiranje varoj bo na določenem območju učinkovitejše, če bo sočasno izvedeno v vseh čebelnjakih. Pri tem naj čebelar redno spremlja tedenski odpad varoj. Če posumi, da učinkovitost zatiranja ni ustrezna (slaba učinkovitost zdravila, slabo zaleganje matic, odmiranje čebel), naj o tem že med zatiranjem obvesti veterinarja VF NVI.

Čebelarji naj pozorno pregledujejo tudi zalego v družinah in vsako sumljivo spremembo prijavijo veterinarski službi VF NVI.

Že avgusta lahko v čebelnjakih vidimo, kako uspešni smo bili pri obvladovanju varoze. Družine, v katerih so se varoje zelo razmnožile, bodo številčno slabele, pred panji bomo opazili čebele, ki lezejo, so nemirne, se vrtijo na mestu ali krilijo, kot bi hotele poleteti. Prav tako bomo našli slabo razvite in različno deformirane čebele (poškodovana krila, tipalke in noge), pa tudi čebele z manjšim zadkom. Sum varoze je treba prijaviti pristojnemu veterinarju. ■

* dr. vet. med., Nacionalni veterinarski inštitut, enota Nova Gorica, Veterinarska fakulteta Univerze v Ljubljani

Veterinarski nasveti za februar

Suzana Skerbiš*, suzana.skerbis@vf.uni-lj.si

Ker je bila lanska bera medu zelo slaba in ker je bilo treba čebele vso sezono krmiti skoraj po vsej državi, ob toplih izletnih dneh v panjih preverimo zaloge hrane in jih po potrebi dopolnimo. Zaradi mile zime in povečane dejavnosti čebel so družine porabile več hrane kot po navadi, zaradi pomanjkanja hrane pa lahko družina tudi odmre.

Ta mesec se bomo čebelarji udeležili veterinarskih in drugih izobraževanj. Če naše čebelarstvo ali stojišče še ni registrirano, poskrbimo za vpis v centralni register čebelnjakov. Kolikor bolj je namreč register ažuren, toliko bolj nam je v pomoč pri zatiranju kužnih bolezni.

Obiščimo regijskega veterinarja ali ga pokličimo po telefonu ter se z njim posvetujemo o zdravljenju

* Dr. vet. med., Nacionalni veterinarski inštitut, enota Nova Gorica, Veterinarska fakulteta Univerze v Ljubljani

čebel, naročimo zdravila, uredimo dnevnik veterinarskih posegov. Če v čebelnjakih opazimo povečano odmiranje čebel ali izginjanje čebeljih družin, pokličimo veterinarja, da bo opravil klinični pregled in po potrebi odvzel vzorce za laboratorijske preiskave.

Ob tej priložnosti naj vse čebelarke in čebelarje povabim, da se po poprejšnjem posvetu z veterinarji z oddajanjem vzorcev mrtvic in medu v laboratorijske preiskave dejavno vključijo v naše stalno opazovanje in spremljanje bolezni čebel, kot so nose mavost, pršičavost, virusne bolezni in huda gniloba čebelje zalege.

Preverimo in načrtujemo, katero orodje in opremo bomo potrebovali za naše delo med čebelarstvo sezono. Priskrbimo si pripomočke (hlapilnike, testne vložke) za učinkovito preverjanje števila varov v naših panjih. Opremo in orodje kupujemo v registriranih trgovinah ter skrbno shranjujmo račune. ■

Previdno pri prodaji čebel v tujino

Čebelarje opozarjamo na previdnost pri prodaji čebeljih družin v tujino (Italija). Zaradi možnosti vnosa malega panjskega hrošča (*Aethina tumida*)

v Slovenijo namreč iz tujine nikakor ne smejo prejeti starih panjev.

Komisija UO ČZS za vzrejo čebeljih matic

Zdravila proti varozi

Veterinarji za zdravstveno varstvo čebel pri VF NVI obveščamo imetnike čebel, da je v letu 2015 za zdravljenje varoze pri čebeljih družinah dovoljena uporaba zdravil z učinkovinami:

- timol, mravljinčna kislina, flumetrin ali kumafos pri čebeljih družinah z zalego oz.
- oksalna in mlečna kislina, amitraz ali kumafos pri čebeljih družinah brez zalege.

Zdravila lahko naročite osebno po posvetovanju z območnim veterinarjem VF NVI. Po vnaprejšnjem dogovoru z veterinarjem so mogoča tudi naročila v okviru čebelarških društev. Da bomo zdravila lahko zagotovili pravočasno, pozivamo imetnike čebel, da jih naročijo do konca februarja 2015. Kontaktne številke veterinarjev VF NVI:

enota Kranj: mag. Mira Jenko Rogelj, dr. vet. med., GSM: 041/645 769, tel.: 04/277 06 20,
enota Ljubljana: Martina Škof, dr. vet. med., GSM: 041/650 158, tel.: 01/477 93 71,
enota Murska Sobota: mag. Lidija Matavž, dr. vet. med., GSM: 031/622 730, tel.: 02/521 19 91,

enota Nova Gorica: mag. Ivo Planinc, dr. vet. med., GSM: 041/740 805, tel.: 05/338 37 04,
enota Nova Gorica - Sežana: Suzana Skerbiš, dr. vet. med., GSM: 041/645 763, tel.: 05/936 67 70,
enota Maribor - Ptuj: mag. Vida Lešnik, dr. vet. med., GSM: 041/645 792, tel.: 02/228 37 38,
enota Novo mesto: Anita Vraničar Novak, dr. vet. med., GSM: 041/649 495, tel.: 07/332 51 17,
enota Celje: Alenka Jurič, dr. vet. med., GSM: 041/900 005; tel.: 03/428 16 35.

Veterinarji za zdravstveno varstvo čebel VF NVI

**DOLINŠEK MARJAN S.P.,
IZDELAVA ČEBELARSKE OPREME,
MD OPREMA**

Gladež 27
1411 Izlake
mobi: 041 985 313 po 15 uri
tel.: 05 973 05 36
e-mail: dolinsek.marjan@gmail.com

**Pri nas izdelujemo dve velikosti ometalnikov
in sončne topilnike iz nerjavne pločevine po
ugodnih cenah.**

DELO ČEBELARJA

smrekovo pašo, ali iz svoje okolice z zdrave in osončene smreke narežemo nekaj do 30 cm dolgih smrekovih vejic, jih damo v vazo z vodo in jo postavimo na toplo. Čez nekaj več kot 14 dni se kapar, če je ta na njih, razvije, tako da ga lahko vidimo. Več kot jih je, boljše medenje lahko pričakujemo in nasprotno.

V tem obdobju lahko medenje hoje ocenjujemo tudi na podlagi števila zimskih jajčec zelene hojeve ušice. Zimska jajčeca zarodnic so na spodnji strani jelovih iglic; velika so 4–6 mm ter temno zelene barve in podolgovate ovalne oblike. Kolikor več jih naštejemo,

toliko boljše medenje hoje lahko pozneje pričakujemo. Tako pri smreki kot pri hoji moramo takšna opazovanja izvajati več let zapored ter vzorčiti in opazovati vedno na istih drevesih. Po večletnem opazovanju bodo naše napovedi za vzorčena območja vedno bolj točne, seveda pa se moramo zavedati, da so to le prve ocene, resnično stanje pa je odvisno od vremenskih vplivov, ki še sledijo. Ta mesec se bomo torej več izobraževali, čebele pa opazovali bolj od daleč, tako da jim bomo zagotovili mir. Sami se bomo postopno – kot tudi one same – pripravljali na toplejše dni. ■

ZDRAVJE ČEBEL

Ukrepi za zaščito zdravja čebel v januarju

Suzana Skerbiš*, suzana.skerbis@vf.uni-lj.si

Januar je po navadi najbolj mrzel mesec, zato ni priporočljivo, da po nepotrebnem posegamo v panje. Čebelja družina je na satih s hrano stisnjena v gručo. Zdravih družin skoraj ne slišimo, le če pihnemo skozi žrelo, se oglasijo z značilnim tihim brenčanjem. Če je družina zdrava, ob toplih sončnih dnevih izletava na čistilni izlet. Čebelje družine, ki jih pestijo različne bolezni (nosemavost, povečana napadenost z varojami in druge bolezni), so med prezimovanjem zelo nemirne. Takšne družine šumijo in izletavajo ob vsaki priložnosti.

Čebelar naj v čebelnjaku mirno in ob čim manjšem vznemirjanju čebel postori samo najnujnejša opravila.

- Med čistilnim izletom naj opazuje čebele.
- Po čistilnih izletih naj nabere vzorec najmanj 100–200 odraslih mrtvih čebel ter ga odda območnemu veterinarju za preiskavo povzročiteljev čebeljih bolezni. Mrtve čebele naj nabere na bradah in podnici

panjev ter pred čebelnjakom. Vzorec mrtvih čebel naj shrani v papirnato embalažo (kuverta, škatlica, vrečka) in nanjo napiše svoje podatke: ime, priimek, naslov, število čebeljih družin in SI čebelnjaka.

- Vsako odmrtnje čebeljih družin naj sporoči veterinarski službi NVI. Priporočam, da čebelar pred obiskom veterinarja v Dnevnik veterinarskih posegov (če tega še ni naredil) vpiše ukrepe, ki jih je izvajal za zatiranje varoj:

- spremljanje napadenosti z varojami (čas spremljanja ter število odpadlih varoj pri posameznih ukrepih);
- zatiranje varoj (čas zatiranja, zdravilo, s katerim je zdravil čebele).

Vsi ti podatki bodo tako čebelarju kot veterinarju pomagali pri iskanju vzroka propada čebeljih družin.

- Ob toplem vremenu naj preveri zalogo hrane v družinah. Predvsem čebelarji na območjih, na katerih je jeseni izdatno medil bršljan, naj preverijo

* Dr. vet. med., Veterinarska fakulteta Univerze v Ljubljani, Nacionalni veterinarski inštitut, enota Nova Gorica – Sežana

Obvestilo veterinarjev Nacionalnega veterinarskega inštituta VF, pristojnih za zdravstveno varstvo čebel

Čebelarje obveščamo, da lahko redna obvestila s področja zdravstvenega varstva čebel spremljajo na spletni strani Veterinarske fakultete Univerze v Ljubljani: www.vf.uni-lj.si/si/zdravstveno-varstvo-čebel/. Tam bodo našli informacije o pristojnih veterinarjih za področje zdravstvenega varstva čebel, njihovih naslovih in kontaktnih številkah, informacije o veterinarskih izobraževanjih, zdravljenju čebel in prometu z njimi. Na spletni strani bodo objavljeni tudi odgovori strokovnjakov na najpogostejša vprašanja

čebelarjev o zdravstvenem varstvu čebel. Čebelarji in čebelarska društva naj svoja vprašanja posredujejo neposredno pristojnemu območnemu veterinarju VF NVI. Če želijo, da bi bila datum in tema izobraževanja s področja zdravstvenega čebel objavljena tudi v glasilu Slovenski čebelar, se morajo z območnim veterinarjem za izobraževanje dogovoriti najpozneje do 10. v mesecu za naslednji mesec.

Veterinarji VF NVI,
pristojni za zdravstveno varstvo čebel